

Polowanie na grubego zwierza

Zima jest tą porą roku, podczas której każdy prawdziwy skaut wybiera się do lasu oraz na pola i łąki, by obserwować zwierzęta i ich zachowanie. O tej porze roku można to zrobić najlepiej, ponieważ las pozbawiony liści daje bardzo dobrą widoczność, a śnieg zatrzymuje ślady kopyt i kopytek, łap i łapek różnych zwierząt.

Dzięki tropom i innym śladom możemy powiedzieć, że w danej okolicy występuje jakieś zwierzę, mimo że go wcale nie widzieliśmy. W dawnych czasach takie informacje były niezbędne ludziom do przeżycia, dzięki nim wiedzieli, gdzie znajduje się tropione zwierzę (czytaj: obiad) i gdzie można je upolować.

Dzik (*Sus scrofa*)

– zwierzę często występujące w naszych lasach i na polach. Kształtem przypomina świnię, jest tylko bardziej przysadzisty oraz owłosiony brunatną, bardzo gęstą szceciną. Dzik posiada w ryju bardzo czułe zmysły węchu i dotyku, dzięki nim może wynajdować (buchtować) korzonki oraz owady i ich larwy, którymi się odżywia. Śladów więc dzik pozostawia wiele, jego tropy są bardzo podobne do tropów jelenia (dł. 3-6 cm i szer. 4-6 cm), posiadają jednak charakterystyczne szpile (z tyłu tropu), które wyglądają jak dwa półksiężycy. Odchody dzika można opisać jako zwarte, czarno-brunatne bryły, dł. ok. 10 cm i szer. ok. 7 cm.

Jeleń szlachetny (*Cervus elaphus*)

– to duże zwierzę (ok. 1,5 m wys.), parzystokopytne; samiec w okresie godowym posiada okazałe poroże, które później zrzuca. Obecność jelenia można poznać po tropach, są to duże racice (8 cm dł., 7 cm szer.) o zarysie owalnym; po odchodach: są to leżące grupami, duże (ok. 2,5 cm), podługne, ciemnobrunatne bobki; leżą zwykle w miejscach żerowania jelenia. Inną oznaką obecności jelenia są drzewa ze zdartą korą do wysokości 2 m, często na takich drzewach widać ślady zębów.

Sarna (*Capreolus capreolus*) – to raczej małe zwierzę parzystokopytne, wielkości dużego psa wilczura. Kozioł, samiec sarny, ma w sezonie godowym rózki zwane parostkami. Tropy sarny są bardzo podobne do tropów jelenia, tylko znacznie mniejsze i węższe (dł. 3 cm, szer.

3-5 cm). Bobki są podługne, ciemne i mają długość ok. 1,5 cm. Leżą w skupieniach, podobnie jak bobki jelenia.

Lis (*Vulpes vulpes*) – należy do rodziny psowatych, ma futro rudo-szare, zimą puszyste, a latem liniejące; charakterystyczny spiczasty pysk i spiczaste uszy. Jego tropy są podobne do tropów psa; różnią się tym, że opuszki poduszczek (palców) 2. i 5.

nie sięgają poduszczek (palców) 3. i 4. Odchody lisa bardzo c z ę s t o

znajdziemy na miejscach eksponowanych, tj. na kamieniach, pniakach, ścieżkach itp.; w taki sposób znaczy on swoje terytorium. Odchody te są walcowate, barwy od czarnej do jasnoszarej, dł. 5-10 cm, często widać zawarte w nich pióra, sierść czy też pancerzyki owadów.

Wybierając się do lasu ze swoim zastępem, bądź czujny. **Słuchaj** uważnie tego, co się wokół Ciebie dzieje. Często trzask gałązki w głębi lasu oznacza przechodzące zwierzę. Jeżeli chcesz coś ciekawego zobaczyć, nie rób zbędnego hałasu, idź ostrożnie i rozglądaj się oraz patrz pod nogi.

Ważną sprawą jest również Twoje **ubranie**. Nie ubieraj się w jaskrawą kurtkę i czapkę. Załóż raczej coś zielonego, brązowego czy czarnego, ponieważ wiele dużych zwierząt posiada niezły wzrok i wypatrzą Cię szybciej, niż Ty je dostrzeżesz, a w rezultacie ukryją się w gęstwinie. Na taką wyprawę warto zabrać też lornetkę do obserwowania dużych zwierząt znajdujących się daleko oraz do obserwacji małych ssaków i ptaków z niedużej odległości.

Bibliografia:

1. M. Bouchner „Śladami zwierząt – przewodnik”, wyd. Multico, Warszawa 1996.
2. A. Haber, M. Nunberg „Zoologia dla leśników”, Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne 1956.
3. W. Stichmann, E. Kretzmar „Spotkania z przyrodą – ZWIERZĘTA”, wyd. Multico, Warszawa 1998.

Łoś (*Alces alces*) – to nasz największy, z wyjątkiem żubra, dziki zwierz. Ma wielkość dużego konia, jego sierść jest brunatno-szara. Łoś ma masywnie zbudowaną przednią część ciała wraz z głową, samce w sezonie godowym mają poroże, zwane łopatami albo badylami. Tropo łosia są bardzo duże, przystosowane do grząskiego gruntu (dł. 15-20 cm i szer. ok. 10 cm). Odchody łosi to brunatno-szare, czasem brązowe bobki (dł. ok. 4,5 cm i szer. 1,5 cm)

Maciej Chromy HO – Student Wydziału Leśnego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, drużyny 1. Drużyny Pniewnickiej św. Jana Chrzyciela, członek Krajowej Ekipy Puszczańskiej.